

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. Cauzele care au condiționat elaborarea proiectului, inițiatorii proiectului și persoanele care au participat la elaborarea proiectului și definitivarea acestuia

Strategia de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 adoptată prin Legea nr. 231 din 25 noiembrie 2011, a prevăzut în calitate de obiectiv general „*edificarea unui sector al justiției accesibil, eficient, independent, transparent, profesionist și responsabil față de societate, care să corespundă standardelor europene, să asigure supremația legii și respectarea drepturilor omului și să contribuie la asigurarea încrederii societății în actul de justiție*”. În acest context, asigurarea eficienței sistemului de justiție, poate fi realizată, inclusiv prin informatizarea sistemului judecătoresc.

În **Raportul “privind rezultatele evaluării implementării sistemului de înregistrare audio a ședințelor de judecată SRS FEMIDA și a dispozitivelor portabile (dictafoane) în instanțele judecătorești din Republica Moldova”**¹ s-a precizat că informatizarea sistemului judecătoresc este o prioritate pentru Republica Moldova, fiind un element indispensabil pentru funcționarea și gestionarea justiției în condițiile în care numărul de dosare este în continuă creștere. Automatizarea instanțelor de judecată reprezintă un element care trebuie să vină în ajutorul atît al judecătorilor, cît și al cetățenilor, contribuind, astfel, la consolidarea independenței judecătorești, asigurarea transparenței în activitatea instanțelor de judecată și sporirea calității actului de justiție. Automatizarea deplină a instanțelor judecătorești, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor (PIGD) și a Sistemului de înregistrare audio a ședințelor de judecată “SRS Femida”, a avut drept scop sporirea considerabilă a eficienței și eficacității procesului de înfăptuire a justiției.

În 2009, grație suportului financiar din partea Programului pentru Buna Guvernare finanțat de Fondul „Provocările Mileniului” și administrat de către USAID, toate sălile de judecată din instanțele de judecată din Moldova, amenajate la acel moment, au fost dotate cu seturi de înregistrare audio a ședințelor de judecată. Totuși, practica a arătat că o bună parte a instanțelor nu utilizau mijloacele de înregistrare audio a ședințelor de judecată, fapt demonstrat, ulterior, și de datele prezentate în **Raportul “privind rezultatele evaluării implementării sistemului de înregistrare audio a ședințelor de judecată SRS FEMIDA și a dispozitivelor portabile (dictafoane) în instanțele judecătorești din Republica Moldova**.

Anume faptul neutilizării sistemelor de înregistrare audio de către instanțele de judecată, a servit temei pentru a include în Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 și Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, adoptat prin Hotărîrea Parlamentului nr. 6 din 16 februarie 2012, măsuri orientate spre asigurarea implementării efective a sistemului de înregistrare audio/video a ședințelor de judecată, precum și a sistemului e-justiție. De asemenea, necesitatea intervenției legislative în partea ce se referă la modul de înregistrare audio a ședințelor de judecată, a fost inclusă și în Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport al reformei justiției, semnat la Bruxelles la 14 iunie 2013, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 669 din 2 septembrie 2013.

În contextul celor menționate mai sus, în vederea realizării Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 și angajamentelor asumate de Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană, Ministerul Justiției a elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Descrierea detaliată a modificărilor și completărilor este prezentată detaliat în punctele ulterioare a prezentei note informative.

2. Scopul și obiectivele proiectului

Scopul general al proiectului îl constituie sporirea eficienței și transparenței sistemului judecătoresc, precum și asigurarea respectării drepturilor și intereselor participanților în proces. Suplimentar, proiectul va contribui la realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană.

¹ Raport privind “privind rezultatele evaluării implementării sistemului de înregistrare audio a ședințelor de judecată SRS FEMIDA și a dispozitivelor portabile (dictafoane) în instanțele judecătorești din Republica Moldova, USAID și Rule of Law Institutional Strengthening Program (ROLISP), Chișinău, iulie 2013, pag. 3.

3. Modul de reglementare a problemelor abordate în proiect de legislația și documentele strategice în vigoare

Așa cum a fost menționat, proiectul legii este conform și elaborat întru executarea unor documente de politici în vigoare precum:

- Strategia de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016;
- Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016.

Prin urmare, proiectul legii conține reglementări orientate spre implementarea **Direcției strategice 1.2. „Sporirea transparenței și a eficienței sistemului judecătoresc”, Domeniul specific de intervenție 1.2.2.**

Dacă ne referim la PAISRSJ, atunci proiectul de lege vine să asigure implementarea **acțiunii 10, Domeniul specific de intervenție 1.2.2.**, care prevede revizuirea Codului de procedură civilă nr. 225-XV din 30 mai 2003, a Codului de procedură penală nr. 122-XV din 14 martie 2003 și a Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 în vederea asigurării gestionării electronice a dosarelor (întocmirea tuturor actelor procesuale în format electronic; citarea părților și comunicarea cu părțile prin telefax, poșta electronică etc.

În vederea executării acțiunii 10 din Domeniul specific de intervenție 1.2.2. din PAISRSJ, au fost deja operate modificări, atât în Codul de procedură civilă, cât și Codul de procedură penală, prin Legea nr. 155 din 5 iulie 2012 și, respectiv, Legea nr. 66 din 5 aprilie 2012. Astfel, deși acțiunea menționată, prevedea necesitatea operării unor modificări în Codul contravențional, asemenea modificări nu au fost operate.

În partea ce se referă la modificările operate în Codul de procedură civilă și Codul de procedură penală, menționăm că acestea vin să asigure executarea pct. B.1.1., Tabelul B din Matricea de politici, parte integrantă a Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport al reformei justiției, semnat la Bruxelles la 14 iunie 2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 669 din 2 septembrie 2013.

4. Elementele novatorii ale proiectului și rezultatele scontate

Modificările propuse la Codul de procedură penală și Codul de procedură civilă (Art. I și II din proiect)

După cum s-a menționat anterior, aceste amendamente au la bază angajamentele asumate de Republica Moldova față de Uniunea Europeană și care se regăsesc în Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport al reformei justiției. Matricea de politici, la pct. B.1.1., Tabelul B prevede că Ministerul Justiției urmează să inițieze modificări ale legislației în Codul de procedură penală, în vederea excluderii sintagmei „dacă nu este posibil” care se referă la obligația înregistrării audio a ședințelor de judecată și introducerii obligației pentru judecător de a informa părțile în proces despre dreptul acestora ca procesul să fie înregistrat audio.

Prin urmare, proiectul de lege intervine cu amendamente la art. 317 din Codul de procedură penală prin care se stabilește obligația președintelui ședinței de judecată de a informa părțile despre faptul că ședința de judecată se înregistrează audio și/sau video. Totodată, de la art. 336 alin. (2) din CPP a fost exclusă propoziția “în cazul în care utilizarea acestora nu este posibilă, judecătorul dispune, printr-o încheiere motivată, desfășurarea ședinței de judecată în lipsa mijloacelor de înregistrare audio și/sau video ori a altor mijloace tehnice”. Această modificare presupune faptul, că toate ședințele de judecată urmează a fi înregistrate audio și/sau video. Urmare a modificărilor operate la art. 336 alin. (2) a fost necesară intervenția la alin. (4) și (5) a art. 336 CPP.

Suplimentar, deși în Domeniul specific de intervenție 1.2.2., acțiunea 10 din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 prevede necesitatea revizuirii Codului de procedură penală în scopul asigurării citării părților și comunicarea cu părțile prin telefax, poșta electronică etc, în prezent art. 236 din Cod reglementează doar citarea prin intermediul poștei electronice, prin notă informativă sau telegrafică. Astfel, proiectul propune operarea modificărilor la articolul sus-menționat în vederea includerii posibilității citării părților, inclusiv prin telefax.

Reieșind din faptul că regulile procesuale de examinare a cauzelor trebuie să fie aceleași indiferent de categoria de cauze examinate, fie civile, fie penale, s-a considerat necesară operarea unor modificări similare și în Codul de procedură civilă.

**Modificările propuse la Codul contravențional
(Articolul III din proiect)**

În prezent, atât Codul de procedură penală, cât și Codul de procedură civilă, conțin prevederi ce se referă la citarea părților și comunicarea cu părțile prin telefax, poșta electronică etc. Asemenea prevederi, însă, nu se regăsesc în Codul contravențional. Din aceste considerente, proiectul intervine cu modificări la art. 382 alineatul (2). Modificările date ar avea un impact pozitiv asupra asigurării accesului liber la justiție, precum și termenelor de examinare a cauzelor.

5. Cuantumul mijloacelor bugetare necesare pentru implementarea proiectului.

Implementarea proiectului de lege nu presupune alocarea resurselor financiare suplimentare.

6. Obiecțiile, recomandările și evaluările pe marginea proiectului înaintate de către instituțiile interesate și concluziile acestora

Proiectul a fost remis la coordonare tuturor organelor interesate, fiind plasat pe pagina web a Ministerului Justiției, pentru a fi consultat public. În mod special a fost solicitată opinia Consiliului Superior al Magistraturii, Procuraturii Generale, Curții Supreme de Justiție, Ministerului Afacerilor Interne, Centrului de Resurse Juridice din Moldova, Programului USAID de consolidare a instituțiilor statului de drept (ROLISP).

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție și nu conține factori de coruptibilitate.

Viceministru

Nicolae EȘANU